

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА

Кафедра економіки підприємств, бізнес-адміністрування та регіонального розвитку

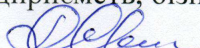
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВПНЗЕ 4 ПРОГНОЗУВАННЯ

галузі знань **0305** Економіка та підприємництво

напрям **6.030504** Економіка підприємства
факультет економіки і підприємництва

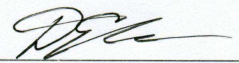
2014 – 2015 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Робоча програма з дисципліни «Прогнозування» для студентів за напрямом підготовки 6.030504 «Економіка підприємства».

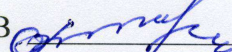
Розробники: доцент кафедри економіки підприємств, бізнес-адміністрування та регіонального розвитку Світлична Т.І.

Робочу програму схвалено на засіданні випускової кафедри економіки підприємств, бізнес-адміністрування та регіонального розвитку.

Протокол від “28” серпня 2014 року № 1.

Завідувач випускової кафедри (Димченко О.В.)

Програма відповідає формі Робочої програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ (Солнышкин В.В.)

“24” с 2014 р.

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова , 2014 рік

© Світлична Т.І. , 2014 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників ↓↓↓	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 1,5	За вибором	Рік (роки) підготовки	
		3-й	3-й
		Семестр(и)	
		6-й	6-й
Загальна кількість годин –54	Галузь знань: 0305 Економіка та підприємництво Напрямок підготовки: 6.030504 Економіка підприємства	Лекції, год.:	
16		2	
Модулів – 1		Практичні, семінарські, год.:	
		16	4
Змістових модулів (ЗМ) – 2		Лабораторні, год.:	
		-	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних- 2 самостійної роботи студента – 1,38 Індивідуальне (науково- дослідне) завдання (ІЗ): розрахунково – графічне завдання на тему «Розробка та практичне використання економічних прогнозів»	Фахове спрямування: економіка будівельного підприємства, економіка будівельного підприємства зі знанням іноземної мови, економіка будівельного підприємства з поглибленим знанням права господарської діяльності Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Самостійна робота, год.:	
		22	48
		Індивідуальні завдання:	
		18	18
		Вид контролю:	
		диференційо- ваний залік	залік

Питома вага кількості аудиторних годин в загальному обсязі дисципліни для денної форми навчання становить :

для денної форми навчання – 59%

для заочної форми навчання – 11%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Прогнозування» є забезпечення студентів необхідним інструментарієм економічного прогнозування, а саме знаннями щодо вибору та правильного застосовування методів економічного прогнозування.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Прогнозування» є засвоєння методичних підходів щодо розробки економічних прогнозів; оволодіння навичками самостійно вибирати метод прогнозування та здійснювати розробку економічних прогнозів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- основні терміни прогностики;
- основні принципи прогнозування;
- види прогнозів;
- формалізовані та інтуїтивні методи прогнозування;
- послідовність розробки прогнозів;

вміти:

- самостійно здійснювати ідентифікацію прогнозу
- обирати метод прогнозування
- розробляти самостійно прогноз і перевіряти точність прогнозу
- застосовувати прогнозну інформацію в прийнятті управлінських рішень.

мати компетентності:

- здатність на основі даних статистичної звітності, бухгалтерського обліку та спеціальних досліджень із використанням стандартних методик оцінювати економічний потенціал та динаміку розвитку підприємства;
- здатність за стандартними методиками розраховувати місткість ринку, прогнозувати попит на продукцію;
- готовність з урахуванням особливостей використання натуральних та фінансових показників на підставі маркетингового підходу обґрунтовувати програми виробництва (реалізації);
- здатність аналізувати вплив факторів сезонності, корегувати відповідні зміни обсягів, асортименту, сезонних цін;
- здатність проводити аналіз макро- і мікросередовища підприємства;
- готовність розраховувати варіанти цін в умовах змін попиту;
- здатність аналізувати вплив факторів сезонності, корегувати відповідні зміни обсягів, асортименту, сезонних цін;
- готовність здійснювати бізнес-планування, використовуючи висновки аналізу основних показників діяльності підприємства;
- готовність за стандартними методиками здійснювати тактичне та оперативне планування діяльності підприємств з урахуванням їх галузевих особливостей;
- готовність здійснювати контроль господарську діяльність підприємства, оперативно реагувати на відхилення.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. «Прогнозування»

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи економічного прогнозування

Тема 1.1. Зміст прогнозування як науки.

Необхідність та сутність прогнозування. Історія розвитку прогнозування. Основні напрямки прогнозування. Основні напрямки та принципи прогнозування. Зміст поняття "прогнозний фон", його різновиди.

Тема 1.2. Зміст і призначення економічного прогнозування.

Значення економічного прогнозування в управлінні підприємством. Зв'язок прогнозування та планування. Класифікація економічних прогнозів. Класифікація методів економічного прогнозування. Прогнозна ретроспекція, прогнозний діагноз, прогнозна перспекція.

Тема 1. 3. Послідовність розробки економічних прогнозів.

Основні етапи та організація прогнозування. Необхідність та основні принципи аналізу об'єкта прогнозування. Класифікація об'єктів прогнозування. Вибір методу прогнозування. Прогнозна ретроспекція, прогнозний діагноз, прогнозна перспекція.

Змістовий модуль 2. Методи розробки та оцінка якості економічних прогнозів

Тема 2.1. Методи експертних оцінок.

Загальна характеристика методів експертних оцінок. Область застосування експертних оцінок. Характеристика методів індивідуальних і колективних експертних оцінок. Підготовка і проведення експертизи. Методи обробки експертної інформації.

Тема 2.2. Методи екстраполяції.

Сутність методів екстраполяції. Область застосування методів екстраполяції. Зміст понять "екстраполяція", "часовий ряд" . Різновиди часових рядів. Визначення загальної тенденції розвитку техніко-економічних показників. Послідовність розробки прогнозу за допомогою методу екстраполяції.

Тема 2.3. Методи моделювання.

Сутність методів моделювання. Область застосування методів моделювання. Зміст понять "модель", "моделювання". Різновиди моделей. Етапи побудови моделей. Методика оцінки параметрів моделей.

Тема 2.4. Оцінка якості економічних прогнозів.

Необхідність визначення якості економічних прогнозів. Зміст поняття і критерії якості економічних прогнозів. Статистичний та емпіричний шляхи визначення помилки прогнозу. Взаємозв'язок між поняттями якості й вірогідності прогнозу, корисності й вірогідності прогнозу. Сутність прогнозів, що “самоздійснюються” і “самоанулюються”. Зміст та критерії якості прогнозу. Взаємозв'язок якості, достовірності та корисності прогнозу.

4. Структура навчальної дисципліни «Прогнозування»

Змістові модулі та теми	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	лаб	пр	срс		лек	лаб	пр	срс
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
МОДУЛЬ 1. Прогнозування										
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи економічного прогнозування										
Тема 1.1.	4	2	-	2	-	3	-	-		3
Тема 1.2.	5	3	-	2	-	6	1	-	1	4
Тема 1.3.	6	2	-	2	2	5	1	-	1	3
Разом за ЗМ 1	15	7	-	6	2	14	2	-	2	10
Змістовий модуль 2. Методи розробки та оцінка якості економічних прогнозів										
Тема 2.1.	6	3	-	3	-	7	1	-	2	4
Тема 2.2.	5	2	-	3	-	7	1	-	2	4
Тема 2.3.	5	2	-	2	1	4	-	-	-	4
Тема 2.4.	5	2	-	2	1	4	-	-	-	4
Разом за ЗМ 2	21	9	-	10	2	22	2	-	4	16
Індивідуальне завдання. Розрахунково – графічне завдання на тему «Розробка та практичне використання економічних прогнозів»										
Індивідуальне завдання – РГЗ	18	-	-	-	18	18	-	-	-	18
Усього годин	54	16	-	16	22	54	4	-	6	44

5. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи економічного прогнозування			
1	Тема 1.1. Зміст прогнозування як науки	2	-
2	Тема 1.2. Зміст і призначення економічного прогнозування	2	1
3	Тема 1. 3. Послідовність розробки економічних прогнозів	2	1
	Усього ЗМ1	6	2

Змістовий модуль 2. Методи розробки та оцінка якості економічних прогнозів			
1	Тема 2.1. Методи експертних оцінок	3	2
2	Тема 2.2. Методи екстраполяції	3	2
3	Тема 2.3. Методи моделювання	2	-
4	Тема 2.4. Оцінка якості економічних прогнозів	2	-
	Усього ЗМ2	10	4
Разом		16	6

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовий модуль 1			
1	Опрацювання лекційного матеріалу з тем курсу	1	4
2	Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	1	3
3	Самостійне вивчення теми «Зміст прогнозування як науки» за літературними джерелами	-	3
	Усього ЗМ1	2	10
Змістовий модуль 2			
1	Опрацювання лекційного матеріалу з тем курсу	1	8
2	Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	1	4
3	Самостійне вивчення теми «Методи екстраполяції» за літературними джерелами	-	4
4	Самостійне вивчення теми «Методи моделювання» за літературними джерелами	-	4
	Усього ЗМ2	2	16
	Виконання розрахунково – графічного завдання на тему «Розробка та практичне використання економічних прогнозів»	18	18
	Разом	22	44

9. Індивідуальні завдання (ІЗ)

Розрахунково – графічне завдання для денної та заочної форми навчання – плановий обсяг 18 годин.

Тема - «Розробка та практичне використання економічних прогнозів».

Розрахунково - графічне завдання складається з завдання за окремими темами, що мають теоретичну та практичну цінність для глибшого засвоєння матеріалу з

економічного прогнозування діяльності підприємства. Розрахунково - графічне завдання виконується за окремими методичними вказівками щодо його виконання.

10. Методи навчання

Словесні, наочні, практичні, репродуктивні (пояснювально-ілюстративні). Рішення задач. Конспектування лекцій. Самостійна робота.

11. Методи контролю

Усне опитування. Контроль виконання розрахунково – графічного завдання. Практична перевірка умінь і навичок щодо вибору методу економічного прогнозування та розробки прогнозів. Тестування. Вирішення задач.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Для студентів денної форми навчання
Диференційований залік

Поточна атестація та самостійна робота							Підсумковий контроль (диф.залік)	Сума	
ЗМ 1			ЗМ 2						ІЗ (РГЗ)
T1	T2	T3	T1	T2	T3	T4			
25			25						20
70%									

Для студентів заочної форми навчання
Залік

Поточна атестація та самостійна робота									Сума
ЗМ 1				ЗМ 2				ІЗ (РГЗ)	
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4		
25				25				50	100%

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, диф. заліку	для заліку	
90-100	відмінно	зараховано	A
82-89	добре		B
74-81			C
64-73	задовільно		D
60-63			E
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	Fx
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

13. Методичне забезпечення

1. Світлична Т.І., Дріль Н.В. Конспект лекцій з дисципліни «Прогнозування». – Х: ХНАМГ, 2010.
2. Світлична Т.І. Методичні вказівки до практичних занять з курсу «Прогнозування» (для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр усіх форм навчання напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства») - Х: ХНАМГ, 2010.
3. Світлична Т.І. Методичні вказівки до самостійної роботи та виконання розрахунково-графічної роботи з курсу «Прогнозування» (для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр усіх форм навчання напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства») – Х.: ХНУМГ, 2014.

14. Рекомендована література

Базова

1. Гесць В.М., Клебанова Т.С., Черняк О.І. та ін. Методи і моделі соціально-економічного прогнозування. – Харків: ВД «ІНЖЕК», 2008. – 396 с.
2. Глівенко, С. В. Економічне прогнозування : Навч.посібник для економічних спеціальностей / С. В. Глівенко, М. О. Соколов, О. М. Теліженко. — 3-є вид., доп. — Суми : Університетська книга, 2004. — 207с.
3. Грабовецький Б.Є. Економічне прогнозування і планування: Навчальний посібник.- Київ: Центр навчальної літератури, 2003.- 188с.
4. Клебанова Т.С., Кизим М.О., Черняк О.І. та ін. Математичні методи і моделі ринкової економіки: Навчальний посібник. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2010. – 456 с.

Допоміжна

1. Геєць В.М. Інноваційні перспективи України / В.М. Геєць, В.П. Семиноженко. – Харків: Константа, 2006. – 272 с.
2. Диксон П. Бизнес-тренды: Стратегическое моделирование будущего. — М.: Эксмо, 2005. — 480 с.
3. Крючкова І.В. Структурні чинники розвитку економіки України: монографія / І.В. Крючкова. – К.: Наукова дкмка, 2004. – 320 с.
4. Рабочая книга по прогнозированию /Отв.ред. И.В. Бестужев-Лада. – М.: Мысль, 1982.

15. Інформаційні ресурси

1. <http://www.minregionbud.gov.ua> - офіційний сайт Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово –комунального господарства України.
2. <http://www.goldenpages.ua> - офіційний сайт головного управління статистики по Харківській області.
3. <http://www.ukrstat.gov.ua> – офіційний сайт Державної служби статистики України
4. <http://www.kharkivoda.gov.ua>- Офіційний сайт Харківської обласної державної адміністрації.
5. <http://eprints.kname.edu.ua> - Цифровий репозиторій ХНУМГ.

Аркуш актуалізації

Робоча програма навчальної дисципліни **Прогнозування**
за напрямом 6.030504 Економіка підприємства.

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____
(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____
(за належністю напрям / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____
(за належністю напрям / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

М.П. “ _____ ” _____ 201 _ року

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____
(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____
(за належністю напрям / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____
(за належністю напрям / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

М.П. “ _____ ” _____ 201 _ року

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____
(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____
(за належністю напрям / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____
(за належністю напрям / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

М.П. “ _____ ” _____ 201 _ року